

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fundamentos de enfermaría

Materia	Fundamentos de enfermaría			
Código	O51G140V01107			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Varela, María Milagros			
Profesorado	Estévez Muiños, María Victoria Fernández Varela, María Milagros Rodríguez Rodríguez, Alina			
Correo-e	mfervar3@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	As transformacións que día a día se producen na sociedade e os cambios que afectan á profesión de enfermaría son múltiples. Os factores de cambio discorren entre os sociais, económicos, culturais, políticos, demográficos, sanitarios, tecnolóxicos ... A enfermaría ao longo da súa extensa historia estivo e está influída e condicionada por estes factores. Nesta materia preténdese coñecer a nosa historia como profesión, os diferentes modelos que foron xurdindo, como identificar as necesidades de saúde das/os cidadás/os e sobre todo a utilización do proceso de enfermaría como metodoloxía científica indispensable para "coidar" a poboación.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
B5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos los medios dispoñibles
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria

B18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
C15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
C16	Comprender desde unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de coidar, desenvolvendo os plans de coidados correspondentes.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D7	Razoamento crítico
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Saber as teorías e modelos de enfermaría	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B5 B9 B15 B16 B18	C15 C16 C17 C18	D3 D7 D9 D11
Ser capaz de aplicar a metodoloxía científica no proceso de coidar	A5	B1 B2 B5 B6 B9 B15 B16 B18	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D4

Contidos

Tema	
MÓDULO I	Factores condicionantes da evolución da profesión de enfermaría a través dos tempos:
Os coidados desde unha perspectiva histórica	Pobos primitivos-civilizacións e culturas da antigüidade -Culturas clásicas. Idade Media, contemporánea e moderna. - Nacemento dunha profesión: Século XIX (Florence Nightingale) - A enfermaría nos séculos XX e XXI
MÓDULO II	- Fundamentos Teóricos da enfermaría. Estándares que fundamentan a enfermaría como arte, ciencia, disciplina e profesión.
Conceptos que configuran a disciplina enfermeira	-O metaparadigma enfermeiro
Teoría e modelos de enfermaría	- Influencias doutras bases teóricas no marco conceptual da enfermaría: Teoría das necesidades humanas de A. Maslow, Teoría da comunicación. - Modelos de enfermaría de: Florence Nightingale Virginia Henderson Dorothea Orem Hildegard Peplau Margory Gordon Outros modelos -Clasificación dos modelos e teorías

MÓDULO III	☐ O Método científico ☐ Pensamento crítico ☐ Patrons funcionais de saúde e Necesidades básicas de Virginia Henderson ☐ O Proceso de enfermería: Etapas do Proceso de enfermería, Taxonomías NANDA, NOC , NIC ☐ Aplicación práctica do proceso de enfermería: desenvolvemento de casos prácticos tendo en conta as fases do proceso enfermeiro
Aplicación da metodoloxía científica no proceso de cuidar O proceso enfermeiro Patrons funcionais de saúde Desenvolvemento de plans de cuidados	
MÓDULO IV	Procedementos básicos de enfermería: -Acogida al paciente e ingreso hospitalario. Proceso de enfermería al alta - Higiene, aseo y mantenimiento de la integridad de la piel. Cama Hospitalaria. Tipos y procedimientos de preparación. Planos y posiciones anatómicas y quirúrgicas. Posición y correcta alineación corporal del paciente encamado. Procedimiento de cambios de decúbito en pacientes encamados. Técnicas de deambulación. Medición de signos vitales, saturación de O2. Interpretación de resultados Administración de medicamentos vía oral, nasal, ocular, ótica, tópica e rectal Preparación del material necesario para la administración parenteral de los medicamentos Atención al paciente moribundo y terminal. Cuidados Postmortem. Cuidados humanizados en duelo perinatal
Principios que sustentan os cuidados básicos. Técnicas e procedementos que configuran os cuidados básicos	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	50	0	50
Seminario	16	53	69
Estudo de casos	1	20	21
Traballo tutelado	1	15	16
Eventos científicos	0	2	2
Exame de preguntas obxectivas	2	65	67

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Seminario	Actividades a realizar polo alumnado que está enfocadas ao traballo sobre un tema específico que permitirá afondar ou complementar os contidos da materia. Empregarase como complemento das clases teóricas.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Eventos científicos	Conferencias, faladoiros, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por relatores/as de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividades a realizar polo alumnado que está enfocadas ao traballo sobre un tema específico que permitirá afondar ou complementar os contidos da materia.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Seminario	- Avaliación continua: valorarase a participación e implicación nas cuestións plantexadas na aula, rol-playng, etc. Ponderación na cualificación total 5% - Resolución de preguntas tipo test relativas aos procedementos traballados na aula, terán 4 alternativas de resposta e só unha delas será a correcta. Cada resposta errada descontará o 25% da puntuación da resposta correcta, as preguntas non respostadas non restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación haberá que ter despois de aplica-la fórmula unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Ponderación na cualificación total 20% Asistencia obrigatoria ao 90% das horas IMPRESINDIBLE SUPERAR ESTA PARTE PARA APROBAR A MATERIA	25	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B16	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D4 D7 D11
Estudo de casos	Elaboración dun plan de coidados a partir dunha valoración proposta pola docente Nota de corte: 5 puntos Bases: consultar Moovi IMPRESINDIBLE SUPERAR ESTA PARTE PARA APROBAR A MATERIA	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B5 B6 B15	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D11
Traballo tutelado	Presentación de traballos propostos pola docente sobre temática relacionada ca materia Consultar as bases no Moovi IMPRESINDIBLE SUPERAR ESTA PARTE PARA APROBAR A MATERIA	5	A1 A2 A3 A4 A5		C15	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D11
Exame de preguntas obxectivas	Constará dunha proba a realizar segundo o calendario oficial de exames, constará de preguntas tipo test con 4 alternativas de resposta e só unha delas será a correcta. Cada resposta errada descontará o 25% da puntuación da resposta correcta, as preguntas non respostadas non restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación haberá que ter despois de aplica-la fórmula ao menos unha puntuación de 5 puntos sobre 10. IMPRESINDIBLE SUPERAR ESTA PARTE PARA APROBAR A MATERIA	50	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B5 B6 B9 B15 B16 B18	C15 C16 C17 C18	D3 D7 D9 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación dos SEMINARIOS para o alumnado que non cumpla a asistencia mínima do 90%

Criterios:

- Proba tipo test sobre os contidos dos seminarios. Ponderación 10% da cualificación

- Proba práctica na aula de simulación dos procedementos traballados nos seminarios. Ponderación 15% da cualificación

SEGUNDA EDICIÓN:

O alumnado examínase das partes non superadas na 1ª edición, as condicións serán as mesmas.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA

1. PROBA OBXECTIVA tipo test da TOTALIDADE da materia con 4 alternativas de resposta e só unha delas será a correcta. Cada resposta errónea descontará o 25% da puntuación da resposta correcta, as preguntas non respostadas non restan puntuación.

Para superar a materia haberá que obter, despois de aplicar a fórmula, unha puntuación de 5 puntos sobre 10. **100%**

Outros comentarios

As datas oficiais de exame marcadas para esta materia, nas dúas edicións correspondentes, poderán consultarse na páxina web <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/gl-es/profesorado/exames-grao> así como no taboleiro de anuncios do centro.

Utilizarase a plataforma Moovi da Universidade de Vigo, para manter comunicación académica-docente, co alumnado (temario, anuncios, cualificacións, etc) para o que será necesario, que ao comezo do cuadrimestre, o alumnado revise individualmente, si está correctamente dado de alta na plataforma, para así poder utilizar este servizo.

Bibliografía Básica

N.A.N.D.A Internacional Edited by T. Heather Herdman and Shigemi Kamitsuru, **Diagnósticos enfermeros definiciones y clasificación 2021-2022**, 1ª ed, Elsevier, 2021

MOORHEAD S., JOHNSON M., MAAS M.L, SWANSON E, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC) :Medición de Resultados en Salud**, 5ª ed., Elsevier, 2013

MARRINER TOMEY, A., RAILE ALLIGOD, M., **Modelos y teorías en enfermería**, 7ª ed., Elsevier Mosby, 2011

BULECHEK G.M., BUTCHER H. K, DOCHTERMAN J. M. WAGNER C., **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 6ª ed., Elsevier, 2013

<http://www.nnnconsult.com>, **Interrelación NANDA, NOC y NIC**, Elsevier, 2021

<https://www.nnnconsult-com.mergullador.sergas.es/nanda>, **NNN consult**, Elsevier, 2021

Bibliografía Complementaria

ALFARO LEFEVRE, R, **Aplicación del proceso enfermero**, 1ª ed., Masson, 2006

GARCIA-M CARO,MARTINEZ, M., **Historia de la enfermería**, 1ª ed., Elsevier, 2007

KOZIER, B., **Fundamentos de enfermería**, 8ª ed., Prentice-Hall, 2008

Donna Ignatavicius,, **Pensamiento crítico, razonamiento clínico y juicio clínico en enfermería**, 7ª, Elsevier, 2021

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Introducción á enfermaría clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Enfermería en saúde mental/O51G140V01305

Enfermería materno-infantil/O51G140V01302

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Enfermería comunitaria I/O51G140V01104

Psicoloxía: Psicoloxía/O51G140V01102

Outros comentarios

O alumnado subirá unha foto ao Moovi

-Titorías da materia:

O estudante solicitará cita por correo electrónico o profesor correspondente*, que sinalará día e hora.

*Correo electrónico profesorado:

alina.rodriguez.rodriguez@uvigo.es

marivorense@yahoo.es

mfervar3@sergas.es

- Será de obrigado cumprimento por parte da/o estudante, o establecido no art.39 do código ético, do "Título VII. Do uso de medios ilícitos", do Regulamento sobre a avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (aprobado no claustro da UVigo o 18 de abril de 2023), que implica a renuncia ao emprego de medios, prácticas e/o dispositivos non autorizados ou que poidan implicar un aproveitamento ilexítimo do traballo alieo, a apoderarse indebidamente do contido de probas ou exames, a utilizar indebidamente contidos ou medios de reprodución e de gravación das actividades universitarias; así como asumir as consecuencias que ocasione o incumprimento do devandito compromiso e as sancións que se derivasen deste, de acordo con o previsto polo artigo 11 g) da Lei 3/2022, do 24 de febreiro, de convivencia universitaria, cumprindo ademais co código ético da Universidade de Vigo.